

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
Φορμίωνος 83, Καισαριανή, τ.κ. 161 21. Τηλ. 210-7224123 fax.: 210-7223584
(Internet) <http://www.imkby.gr> - (e-mail) info@imkby.gr

Άριθμ. Πρωτ. Φ.1/3/578

Έν Καισαριανῇ τῇ 2α Δεκεμβρίου 2024

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 3 0 8η

Πρός

τούς Πανοσι(ολογι)ωτάτους καί Αιδεσιμ(ολογι)ωτάτους Πρεσβυτέρους

τούς Ίεροκήρυκες καί τούς Έφημερίους

τόν Ίερολογιώτατο Διάκονο

καί τίς Όσιώτατες Μοναχές

τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεώς μας.

Άγαπητοί Πατέρες καί Άδελφοί

Χαίρετε έν Κυρίω

Προσεγγίζοντες καί πάλι τίς μεγάλες καί πολυσήμαντες έορτές τής θείας έπιφανείας πού έορτάζουμε τήν άποκάλυψη τοῦ Θεοῦ στόν κόσμο καί τήν είσοδό Του στήν δημιουργία Του μέ τήν Σάρκωση τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ κρίνουμε άναγκαῖο νά έμβαθύνουμε στό νόημα τής έορτῆς.

Πρός τοῦτο άπευθύνουμε τήν ανά χείρας έόρτιο ποιμαντορική Έγκύκλιό μας πού έκτείνεται σέ δύο μέρη.

Στό πρῶτο μέρος έρευνοῦμε τό νόημα τής θείας Συγκαταβάσεως

Στό δεύτερο μέρος δίδουμε οδηγίες γιά τή διακονία μας αὐτή τήν έορταστική περίοδο τής έκκλησιαστικῆς ζωῆς.

Ά . Η ΘΕΙΑ ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΣΙΣ

Ή ένανθρώπησις τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, τοῦ δευτέρου τής Παναγίας Τριάδος προσώπου, αὐτή εἶναι ἡ συγκατάβασις. Θα ἔλεγε κανείς, ὅτι ἀφ ἥς στιγμῆς, πρὸ χρόνων αἰωνίων, λαμβάνεται ἡ άπόφασις τής ένανθρωπήσεως αὐτῆς, ἀπό τότε άρχίζει ἡ συγκατάβασις τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἀπό τήν ὥραν ὅμως κατὰ τήν ὁποίαν γίνεται τό μέγα μήνυμα ἀπό τόν Ἀρχάγγελον τοῦ Θεοῦ πρὸς τήν Παρθένον Μαρίαν, καί τῆς λέγεται ρητῶς ὅτι «*συλλήψει ἐν γαστρὶ καὶ τέξει υἱόν*» (Λουκ. ά 31), ἀπό τότε άρχίζει οὐσιαστικῶς ἡ συγκατάβασις. Καί τό μέγα καί θεῖον γεγονός πού έορτάζομεν κατὰ τήν σημερινήν μεγάλην ἡμέραν, ἡ κατὰ σάρκα γέννησις τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ άρχή συγκαταβάσεώς του.

* * * * *

Συγκατάβασις. Τί εἶναι συγκατάβασις; Συγκατάβασις εἶναι τὸ νὰ καταδεχθεῖ ὁ μέγας νὰ γίνῃ μικρός. Ὁ πλούσιος πτωχός. Ὁ ἐπίσημος ἄσημος. Ὁ τιμώμενος καὶ ὑμνούμενος καὶ δοξαζόμενος θεληματικῶς νὰ καταλήξῃ περιφρονούμενος καὶ βλασφημούμενος καὶ ἀτιμαζόμενος. Ὁ πανίσχυρος καὶ ἔνδοξος βασιλεὺς ἐκουσίως νὰ εὐρεθεῖ στοὺς δρόμους παραπεταμένος, χωρὶς ἐξουσίαν, χωρὶς πορφύραν βασιλικήν, χωρὶς αἶγλην καὶ δόξαν ἡγεμονικήν, χωρὶς ὑπηκόους, χωρὶς στρατοὺς, χωρὶς βασιλικήν ἐμφάνισιν καὶ εὐπρέπειαν. Χωρὶς τὰ σύμβολα τῆς βασιλικῆς Μεγαλειότητός του. Νὰ εὐρεθεῖ πτωχός καὶ γυμνός καὶ ἔρημος, ὁ βασιλεὺς. Γεμᾶτος χλεύην καὶ ὄνειδισμούς, ὁ βασιλεὺς. Μὲ κατάρας καὶ ἀναθέματα καὶ ἀπειλάς, μὲ ἐμπτυσμούς καὶ ραπίσματα καὶ σταυροὺς καὶ θανάτους, ὁ βασιλεὺς. Ὁ καλός, ὁ ἀγαθός, ὁ δίκαιος, ὁ προστάτης καὶ ὑπερασπιστὴς τοῦ λαοῦ τοῦ βασιλεὺς. Καὶ ὅπως εἶπαμε, ὅχι βιαζόμενος, ἀλλ' ἐκουσίως νὰ ρίχνῃ τόσον κάτω τὸν ἑαυτὸν του, μόνος του, θεληματικῶς ὑποβάλλων τὸν ἑαυτὸν του στὴν ἄκραν ταπείνωσιν, στὴν ἐσχάτην πτωχείαν, σὲ ἀπερίγραπτον στέρησιν. Μόνος του καὶ πρὸς ἓνα μέγαν, μέγιστον, ἀγαθὸν καὶ φιλόανθρωπον σκοπόν. Νὰ σώσῃ. Νὰ σώσῃ ἄλλους ἀπὸ τὴν πτωχείαν καὶ τὴν στέρησιν. Νὰ τοὺς σώσῃ ἀπὸ τὴν κατάραν καὶ τὸν ὄνειδισμόν. Ἀπὸ τὴν καταδίκην. Ἀπὸ τὸν θάνατον τὸν οἰκτρόν. Γιὰ νὰ σώσῃ τοὺς δούλους του, νὰ σώσῃ τοὺς ὑπηκόους του, αὐτοὺς τοὺς ἐχθρούς του, αὐτοὺς νὰ σώσῃ, τοὺς ἐχθρούς του νὰ ἀνυψώσῃ. Γιὰ τὸν λόγον τοῦτον γίνεται ὁ μέγας μικρός. Καὶ ὁ πλούσιος πτωχός καὶ ἔρημος καὶ γυμνός. Καὶ ὁ ἔνδοξος, ὁ πανένδοξος ἄσημος καὶ ἄδοξος καὶ περιφρονημένος. Καὶ φθάνει ἀπὸ τὸ σπήλαιον καὶ τὴν φάτνην ὡς τὸν σταυρὸν καὶ τὸν θάνατον. Ἀπὸ τὰ σπάργανα ὡς τὸν ἀκάνθινον στέφανον. Ἀπὸ τὸ ψῦχος τοῦ σπηλαίου στὴν παγερότητα τοῦ τάφου. Αὐτὸ εἶναι συγκατάβασις. Ὅλη αὕτῃ ἡ μεγάλη καὶ μακρὰ καὶ

ὁδυνηρὰ χειρονομία καὶ προσφορά του στὸν ἄνθρωπον, αὕτη εἶναι ἡ συγκατάβασίς του.

* * * * *

Συγκατάβασις, μόνον γιὰ τὸν Θεὸν ποὺ γίνεται ἄνθρωπος, γιὰ νὰ σώσει τὸν ἄνθρωπον, μόνον γι' αὐτὸν δύναται νὰ λογισθεῖ καὶ νὰ λεχθεῖ. Σέ ἄνθρωπον πῶς νὰ λογισθεῖ συγκατάβασις; Ὅσον ὑψηλὰ καὶ ἂν στέκει ὁ ἄνθρωπος καὶ ὅσον χαμηλὰ καὶ ἂν καταβεῖ, καὶ βασιλεὺς πανίσχυρος καὶ ἔνδοξος ἂν εἶναι καὶ γίνεи δοῦλος, γιὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τοὺς ὑπηκόους του, οὐσιαστικῶς δὲν συγκαταβαίνει. Δείχνει ἐπιείκειαν, δείχνει στοργὴν καὶ ἀγάπην, ἀλλὰ δὲν συγκαταβαίνει. Γιατί; Διότι ἄνθρωπος εἶναι καὶ αὐτός, ὅπως καὶ οἱ ὑπῆκοοί του. Θνητὸς καὶ γυμνὸς καὶ ἀσθενὴς ὅπως καὶ ὅλοι οἱ συνάνθρωποί του. Καὶ δοῦλος ἂν γίνεи, δὲν συγκαταβαίνει, διότι δοῦλος εἶναι καὶ αὐτός, τῆς αὐτῆς φύσεως καὶ οὐσίας, μὲ τοὺς ὑπηκόους του, σύνδουλος τους. Ἡ συγκατάβασις, λοιπόν, μόνον στὸν Θεὸν βλέπεται καὶ ἀπὸ τὸν Θεὸν πραγματοποιεῖται. Συγκατάβασις ὅχι ἀπλῶς νοητή, ἀλλὰ συγκατάβασις πραγματική, ἀσυλλήπτου βάθους καὶ ἐκτάσεως καὶ ἀξίας. Δὲν τὴν χωρεῖ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς τὴν συγκατάβασιν τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Τὸ μυστήριον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἀπλῶς λέγει πῶς ὁ ἄπειρος καὶ ἄναρχος Θεὸς γίνεται ἄνθρωπος σαρκούμενος ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ γεννώμενος ἐν τῷ Σπηλαίῳ, γιὰ νὰ σώσει τὸν ἁμαρτωλὸν ἄνθρωπον, τὸ μυστήριον τοῦτο εἶναι ἀσύλληπτον καὶ ἀκατανόητον. Ὅσον σοφή, ὅσον ἰσχυρά, καὶ ἂν εἶναι, καὶ ὅσον καὶ ἂν πιεσθεῖ ἡ σκέψις σου, ἄνθρωπε, ποτὲ δὲν θὰ τὸ συλλάβῃ τὸ μυστήριον τοῦτο. *«Κεκρυμμένον μυστήριον καὶ ἀγγέλοις ἀγνώριστον», «τὸ μυστήριον τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν»* (Κολοσ. α' 26). Εἶναι μυστήριον συγκαταβάσεως. Εἶναι συγκατάβασις συγκινητικὴ καὶ διδακτικὴ.

Καὶ ἡ Γέννησις ἡ ἐμφανὴς συγκατάβασις, ἡ πρώτη βαθμὶς, ἡ ἀφετηρία τῆς συγκαταβάσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ.

* * * * *

Λοιπόν, «Δεῦτε, πιστοί, ἐπαρθῶμεν ἐνθέως καὶ κατίδωμεν συγκατάβασιν θεϊκὴν ἄνωθεν ἐν Βηθλεὲμ πρὸς ἡμᾶς ἐμφανῶς». Συγκατάβασις θεϊκή. Καὶ συγκατάβασις πρὸς ἐμᾶς. Γιὰ σένα καὶ γιὰ μένα, ἄνθρωπε, ὁ Θεὸς «ἐπτώχευσε πλούσιος ὢν» καὶ γίνεται ἄνθρωπος, ὁ Δεσπότης δοῦλος, ὁ Κύριος διάκονος καὶ ὑπηρέτης, ὁ Ἀθάνατος θνητός, ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἀγγέλων δοῦλος τῶν ἀνθρώπων, «ἵνα ἡμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσωμεν» (Β' Κορινθ. ἡ 9). Γιὰ σένα καὶ γιὰ μένα, Χριστιανέ, γεννᾶται στὸ ἔρημον Σπήλαιον καὶ ἀνακλίνεται στὴν κρύαν Φάτνην σήμερον «ὁ ἔχων θρόνον Οὐρανὸν καὶ ὑποπόδιον τὴν γῆν» καὶ ἔπειτα σ' ὅλην του τὴν ζωὴν νὰ μὴν ἔχει «ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει» καὶ νὰ στερῇται, καὶ νὰ διώκεται, καὶ νὰ πάσχει, γιὰ νὰ φθάσει στὸν Σταυρὸν καὶ τὸν θάνατον. Γιὰ σένα καὶ γιὰ μένα. Γιὰ τὴν σωτηρίαν σου, καὶ γιὰ τὴν σωτηρίαν μου. Γιὰ σένα καὶ γιὰ μένα ἐκουσίως συγκαταβαίνει, γιὰ νὰ μᾶς δωρήσει ἀντὶ τῆς λύπης τὴν χαράν, ἀντὶ τοῦ πόνου τὴν ἐλπίδα, ἀντὶ τῆς ἀγωνίας τὴν ἀνάπαυσιν, τὴν ζωὴν ἀντὶ τοῦ θανάτου καὶ ἀντὶ τῆς γῆς τὸν Οὐρανόν. Ποία ἀγάπη, ποία εὐσπλαγχνία, ποία ἀγαθότης καὶ φιланθρωπία ἡ συγκατάβασις αὕτη! Ἄνθρωπε, δὲν σὲ συγκινεῖ τὸ μυστήριον τοῦτο; Δὲν συγκλονίζει τὴν καρδίαν σου τὸ μέγα τῆς θείας ἀγάπης γεγονός, γιὰ νὰ τὴν γεμίσει ἀπὸ πίστιν, ἀπὸ ἀγάπην, ἀπὸ εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν συγκαταβάντα Κύριον καὶ Θεόν σου; Ἄνθρωπε, συγκατάβασις θεϊκή, καὶ δὲν σὲ διδάσκει; Ὁ Θεὸς ταπεινώνεται καὶ συγκαταβαίνει πρὸς τοὺς δούλους του καὶ σὺ μένεις ἀγέρωχος καὶ ἀκατάδεκτος πρὸς τοὺς συνδούλους σου, χωρὶς μακροθυμίαν καὶ ἐπιείκειαν στίς ἀδυναμίες τους; Τί εἶσαι; Πλούσιος εἶσαι; Σοφὸς εἶσαι; Ἀρχων εἶσαι;

Βασιλεὺς εἶσαι; Ὅ,τι καὶ ἂν εἶσαι, «γῆ καὶ σποδὸς» εἶσαι. Σήμερα εἶσαι καὶ αὐριον δὲν εἶσαι. Ταπεινώσου, λοιπόν, κοινὲ θνητέ, καταδέξου τοὺς συνανθρώπους σου, ἀγάπησέ τους καὶ συμπόνεσέ τους τοὺς συναμαρτωλοὺς σου. Πορεύου πρὸς τοὺς συνδούλους σου, πρόσφερε τίς ὑπηρεσίες σου, τὴν βοήθειάν σου, τὴν στοργήν σου. Πήγαινε τώρα μάλιστα τίς ἅγιες τῶν Χριστουγέννων ἡμέρες μὲ ταπείνωση, μὲ καταδεκτικότητα, μὲ καρδίαν ἀνοικτήν, μὲ δῶρα, μὲ χαρὰν στοὺς πονεμένους ἀδελφούς σου. Ἴδου ἡ ἄκρα συγκατάβασις. Δέν σέ ἐμπνέει; Δέν σέ συγκινεῖ;

* * * * *

Β . Η ΠΡΟΑΙΩΝΙΟΣ ΒΟΥΛΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

«Ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον».

Καὶ ὁ Σωτὴρ ἦλθεν. Ἦλθεν «ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου», κατὰ τὸν λόγον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Ἦλθεν ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ Πατρός, Υἱὸς μονογενὴς ὑπάρχων αὐτὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός. Καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν ἦλθε; «Ἵνα, τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσει, ἵνα (ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι) τὴν υἰοθεσίαν ἀπολάβωμεν».

Ναί, ἀλλὰ γιὰ νὰ γίνει τοῦτο, νὰ ἐκπληρωθεῖ δηλαδὴ ὁ μέγας καὶ ἅγιος, ὁ φιλόανθρωπος καὶ σωτήριος σκοπὸς τῆς ἀποστολῆς του, βλέπομεν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ «γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον», μᾶς λέγει κατὰ τὴν πανέορτον ταύτην ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων ὁ μέγας Ἀπόστολός του, ὁ θεῖος Παῦλος. Κατὰ τὴν σημερινήν, λοιπόν, μεγάλην ἐορτὴν μας ἄς στρέψωμεν τὸν λόγον στὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ Θεοῦ-Λόγου καὶ τίς συνθῆκες, ὑπὸ τίς ὁποῖες ἐγεννήθη ὁ Κύριος τῆς δόξης.

1. Τὸν Υἱὸν τὸν ἐξαπέστειλεν ὁ Πατήρ. Ὁ Θεὸς Πατήρ εἶναι ἡ ἄπειρος ἀγάπη, ἀφοῦ «ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ», ἀλλὰ ταυτόχρονα καὶ ἡ ἄπειρος ἀγαθότης καὶ εὐσπλαγχνία καὶ φιланθρωπία. Εἶδε τὸν ἄνθρωπον ἁμαρτωλὸν ὁ οὐράνιος καὶ φιλάνθρωπος Πατήρ, τὸν εἶδε ἔνοχον, τὸν εἶδε κατάδικον συρόμενον ἀπὸ τὰ ψυχοφθόρα πάθη τοῦ στὸν κατήφορον τῆς ἁμαρτίας καὶ τὴν ἄβυσσον τῶν κακῶν του. Τὸν εἶδε δεσμώτην τοῦ θανάτου καὶ κατάδικον τοῦ ἄδου. Ποῖον; Ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἐκεῖνος ἐδημιούργησεν ὡς ἔξοχον πλάσμα καὶ λαμπρὸν δημιούργημα του. Εἶδε στὴν ἐξαχρείωσιν καὶ τὴν φθορὰν πεσμένην τὴν δικήν του εἰκόνα. Εἶδε τὸν Παράδεισόν του κλεισμένον ἐξ αἰτίας τῆς παραβάσεως τοῦ ἀνθρώπου. Εἶδε τὸν σατανᾶν, τὸν ἄσπονδον ἐχθρόν του, κύριον καὶ φοβερὸν ἐξουσιαστήν τοῦ ἀνθρώπου. Σ' αὐτὴν τὴν φοβερὰν, τὴν δεινὴν κατάστασιν εἶδε τὸν ἄνθρωπον ὁ Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ καὶ τὸν εὐσπλαγχνίσθηκε, τὸν ἐπόνεσε, τὸν συνεπάθησε, ὅσον ἔπρεπε καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὸν σώσει νὰ τὸν ἀνασύρει ἐκ τοῦ βυθοῦ τῶν κακῶν του, νὰ τὸν ἀπολυτρώσει ἀπὸ τὴν τυραννίαν τῶν παθῶν του, νὰ τὸν ἀρπάξει ἀπὸ τὰ νύχια τοῦ ἐχθροῦ διαβόλου, καὶ νὰ τὸν σώσει στίς δικές του πανευσπλαγχνούς ἀγκάλες. Καὶ ἀπέστειλε, λοιπόν, τὸν Υἱόν του σωτῆρα καὶ λυτρωτὴν του. Δὲν τὸν ἐβίασε κανεὶς τὸν Θεὸν στὴν σωτήριον αὐτὴν ἀποστολήν. Κανεὶς δὲν παρεκάλεσε πρὸς τοῦτο τὸν Πατέρα. Μόνος του ἐκεῖνος τὸ ἠθέλησε. Μόνος του ἐκεῖνος τὸ ἀπεφάσισε. Μόνος του ἐκεῖνος τὸ ἐνήργησε καὶ μόνος του ἐκεῖνος ἀπὸ μόνῃν τὴν ἀγάπην καὶ φιλανθρωπίαν του κινούμενος, ἀπέστειλεν στὸν κόσμον τὸν Υἱόν του.

2-Ὁ Πατήρ τὸν Υἱὸν ἐξαπέστειλε. Ὁ λόγος ἔτσι ἔχει ἰδιαιτέραν σημασίαν καὶ πρέπει νὰ τονισθεῖ καὶ νὰ κατανοηθεῖ. Ὁ οὐράνιος Πατήρ γὰρ νὰ σώσει τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν καταστήσει υἱόν του καὶ τέκνον

τῆς βασιλείας του, τὸν Υἱόν του, τὸν μονογενῆ Υἱόν του ἐξαπέστειλε σωτῆρα τοῦ ἀνθρώπου. Δὲν ὑπῆρχε καὶ ἄλλος τρόπος, ἄλλο μέσον, ἄλλο πρόσωπον σωτηρίας γιὰ τὸν ἄνθρωπον; Ἄν ὑπῆρχε; Τί εἶναι ἄγνωστον: Τί καὶ ἀδύνατον στήν σοφίαν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Πανσόφου καὶ Παντοδυνάμου Θεοῦ; Τὰ πάντα καὶ γνωστὰ εἶναι καὶ τὰ πάντα δυνατά. Ἄλλ' ἐδῶ ἐσκέφθη καὶ ἀπεφάσισε καὶ ἐνήργησεν ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἡ ἄπειρος ἀγάπη. Αὕτῃ ἀπεφάσισε, αὕτῃ ἐνήργησε, αὕτῃ ἐπρόσταξε. Καὶ ἐπρόσταξεν ὅχι Ἄγγελος, ὅχι Ἀρχάγγελος, ὅχι Προφήτης, ὅχι Ἅγιος. Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐπρόσταξεν ὁ Υἱὸς νὰ σώσει τὸν πεσόντα ἄνθρωπον, ὁ Υἱὸς ὁ συνάναρχος μὲ τὸν Πατέρα, ὁ συναΐδιος, ὁ ὁμόδοξος καὶ ὁμόθρονος, ὁ δημιουργὸς τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου. Ἐκεῖνος ποὺ ἐδημιούργησε ἀθῶον καὶ ἄκακον καὶ εὐδαίμονα τὸν ἄνθρωπον, ἐκεῖνος νὰ ἀναδημιουργήσῃ τὸν ἀμαρτωλὸν καὶ ἐμπαθῆ καὶ δυστυχῆ ἄνθρωπον. Αὐτὸς ποὺ μὲ τὰ χέρια του τὸν ἔπλασε *«χοῦν λαβὼν ἀπὸ τῆς γῆς»*, αὐτὸς τώρα νὰ ἀπλώσῃ τὰ χέρια του ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, νὰ πάθῃ, νὰ σταυρωθεῖ, νὰ χύσῃ τὸ αἷμα του τὸ πανάγιον καὶ μὲ τὸ αἷμα τῆς θυσίας του τώρα νὰ ἀναμορφώσῃ τὸν ἄνθρωπον, νὰ τὸν ἐπαναφέρει στήν ἀρχαίαν δόξαν καὶ εὐκλειαν· νὰ τὸν ἀνεβάσῃ ἀπὸ τὴν γῆν, ἀπὸ τὸν σκοτεινὸν ἄδην, στὸν πάμφωτον οὐρανόν. *«Οὐκ ἄγγελος, οὐκ ἄνθρωπος»*, ἀλλὰ γιὰ νὰ εἶναι βεβαία, ἀσφαλής, αἰωνία καὶ ἔνδοξος ἡ σωτηρία, *«αὐτὸς ὁ Κύριος ἔσωσεν ἡμᾶς»*, ὁ Μονογενὴς Υἱὸς ἀποσταλεὶς ἀποκλειστικῶς ἐκεῖνος ἀπὸ τὸν πανάγαθον Πατέρα. Ἔτσι *«ὁ Πατὴρ ἠυδόκησεν, ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἡ Παρθένος ἔτεκε Θεὸν ἐνανθρωπήσαντα»*.

3-«Ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο», ὁ Θεὸς ἄνθρωπος-Θεάνθρωπος. Ὁ Ἀπόστολος μᾶς εἶπε· *«Γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον»*. Ἐγεννήθη ἀπὸ γυναῖκα, τὴν Παναγίαν Παρθένον, τὴν Ἀειπάρθενον Κόρην, ἀφοῦ θεία ἡ

καταγωγή εκείνου καὶ ἐκ Πνεύματος Ἁγίου ἢ συλληψίς του καὶ Ἀναμάρτητος καὶ Ἅγιος τῶν ἁγίων καὶ ἐν ἁγίοις ἐπαναπαύεται. Καὶ ἐγεννήθη ὑπὸ τίς πλέον ταπεινὴ συνθήκη τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, πτωχός, ἔρημος, ἄσημος, ἄγνωστος ἐν μέσῳ ἀγνώστων, στὸ Σπήλαιον τῆς Βηθλεὲμ καὶ τὴν Φάτνην τῶν ἀλόγων. Καὶ ἔδειχνε μὲν ὁ Ἀστὴρ τῶν Μάγων καὶ ἡ παρουσία τοῦ Ἀγγέλου καὶ οἱ Ψαλμωδίες τῆς οὐρανίου στρατιᾶς μὲ τὸ «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ» τὴν θείαν καταγωγὴν τοῦ γεννηθέντος καὶ τὴν παρουσίαν τοῦ Οὐρανίου κόσμου κατὰ τὴν γέννησίν του. Ἀλλὰ τὸ Σπήλαιον καὶ ἡ Φάτνη, τὰ σπάργανα καὶ τὰ ράκη, οἱ Ποιμένες καὶ οἱ Μάγοι, τὸ γάλα τῆς Μητρός, τὰ δῶρα τῶν Μάγων, ἡ προσαγωγή στὸν ναὸν καὶ τοῦ Συμεὼν οἱ προφητεῖες, οἱ Φαρισαῖοι καὶ ὁ αἰμοσταγὴς Ἡρώδης, ἡ σφαγὴ τῶν νηπίων καὶ ἡ φυγὴ εἰς τὴν Αἴγυπτον, παρουσίαζαν καὶ τὰ ἀνθρώπινα χαρακτηριστικὰ τοῦ τεχθέντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὰ προδιέγραφαν τὴν σκληρὴν καὶ ὀδυνηρὴν ζωὴν ποὺ θὰ διήρχετο ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τὴν αἱματηρὴν θυσίαν εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ὑπέβαλε τὸν ἑαυτόν του, τὸν σκληρὸν θάνατον εἰς τὸν ὁποῖον θὰ κατέληγε. Μυστήριον μέγα καὶ ἀκατάληπτον. Θαῦμα θαυμάτων ἀνερμήνευτον. Ποῖος νοῦς νὰ τὸ συλλάβει; Ὁ Θεὸς γίνεται ἄνθρωπος γιὰ νὰ σώσει τὸν ἄνθρωπον! Ὁ Θεὸς ἐν φάτνῃ ἀνακλίνεται. Ὁ Θεὸς γαλακτοτροφεῖται. Ὁ Θεὸς πεινᾷ καὶ διψᾷ καὶ πάσχει καὶ ὑποφέρει καὶ σταυροῦται καὶ ἀποθνήσκει. Ποιὰ γλῶσσα νὰ τὸ ἐρμηνεύσει; «Οὐ φέρει τὸ μυστήριον ἔρευναν. Πίστει μόνον τοῦτο πάντες δοξάζομεν». Καὶ τὸ δοξάζομεν μὲ ὅλην μας τὴν ψυχὴν.

Λοιπὸν, μὲ αὐτὴν τὴν θερμὴν καὶ ἀκλόνητον καὶ ὁλόψυχον στὸν ἐνανθρωπήσαντα Σωτῆρα μας πίστιν ἃς ἀτενίσουμε, καὶ ἃς προσκυνήσουμε, ἃς ἐορτάσωμεν, καὶ ἃς δοξάσωμεν τὸ μυστήριον. Ἄς προσκυνήσωμεν καὶ ἃς δοξάσωμεν τὸν Πατέρα Θεὸν μας, διότι μᾶς ἠγάπησε καὶ μᾶς ἀπέστειλε τὸν

Υιόν του. Ἄς προσκυνήσουμε δοξάζοντες τὸν Σωτῆρα Χριστόν μας, διότι ἔκλινεν οὐρανοὺς καὶ κατέβη στὴν γῆν καὶ ἀπὸ τὸ σπήλαιον καὶ τὴν Φάτνην ἐπροχώρησεν στὸν Γολγοθᾶν καὶ τὸν σταυρὸν πρὸς σωτηρίαν μας. Ἄς δοξάσουμε καὶ τὸ Πανάγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἐνήργησε στὴν ἁγίαν Παρθένον, ὥστε ἐξ αὐτῆς τῆς πανάγνου Κόρης νὰ γεννηθεῖ κατὰ τρόπον θαυμαστὸν καὶ μυστηριώδη ὁ θεῖος Λυτρωτής μας. Ἄς δοξάσουμε καὶ τὴν Παναγίαν Παρθένον ποὺ στάθηκε ἡ ἁγία Μητέρα νὰ μᾶς γεννήσει τὸν Σωτῆρα καὶ Κύριόν μας. Ἡ χάρις τοῦ τεχθέντος Σωτῆρος μας ἅς εἶναι πάντοτε μαζί μας. Ἀμήν.

* * * * *

Γ' . Η ΣΑΡΚΩΣΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΛΟΓΟΥ

« Ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν » (Ἰωάν. ἀ' 14).

Τοῦτο τὸ μέγα γεγονὸς καὶ ὑψιστον θαῦμα τῆς θείας δυνάμεως καὶ ἀγαθότητος καὶ σοφίας διακηρύττει στὴν ἀρχὴν τοῦ Εὐαγγελίου του ὁ ὑψιπέτης τῆς Θεολογίας ἀετός, ὁ ἅγιος ἀπόστολος καὶ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἀναφωνῶν πανηγυρικώτατα, ὅτι *« ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας »* (Ἰωάν. ἀ' 14). Καὶ τοῦτο τὸ ὑψιστον θαῦμα καὶ γεγονὸς ἐορτάζομεν οἱ πιστοὶ κατὰ τὴν πανέορτον καὶ κοσμοχαρμόσουν τῶν Χριστουγέννων ἡμέραν. Ὁ Λόγος, τὸ δεύτερον πρόσωπον τῆς Θεότητος, τῆς Παναγίας Τριάδος ὁ Εἷς, ὁ συμπαραδρεύων τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Πνεύματι, αὐτὸς ὁ Θεός-Λόγος ἔγινε σὰρξ. Χωρὶς νὰ ἀποβάλλει καὶ τὸ ἐλάχιστον μέρος τῆς θείας του φύσεως καὶ χάριτος καὶ ἐξουσίας καὶ χωρὶς νὰ ἐγκαταλείψει οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν τὸν Οὐρανὸν καὶ τὸν θρόνον τῆς Θεότητός του συγκατέβη μέχρις ἐμᾶς τῶν ἀνθρώπων, *« ἄνθρωπος γενόμενος*

διὰ φιλανθρωπίαν». Κατέβη ὁ Θεὸς στὴν γῆν, ἐνηνθρώπησεν ἐκ τῆς ἀγίας Παρθένου καὶ ἔγινε τέλειος ἄνθρωπος, ὅπως ἦτο καὶ τέλειος Θεός, καὶ γεμᾶτος χάριν καὶ ἀλήθειαν, λέγει ὁ Ἀπόστολός του, κατοίκησε μαζί μας, ὡς ἓνας ὁμοίός μας καὶ ἐμεῖς οἱ μαθητές του, μολονότι ἐβλέπαμε καθημερινῶς ἄνθρωπον νὰ μᾶς συναναστρέφεται καὶ νὰ μᾶς ὁμιλεῖ, ἐν τούτοις εἶδαμε μὲ τὰ μάτια μας καὶ τὰ μεγαλεῖα τῆς θεότητός του, τὴν δύναμιν καὶ ἐξουσίαν του, τὴν δόξαν καὶ ὑπεροχὴν του ποὺ ἔδειχναν καθαρὰ πὼς αὐτὸς δὲν εἶναι ἄλλος παρὰ ὁ μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός.

Ὁ ἱερὸς τῆς Ἐκκλησίας ὕμνωδὸς στὸ δεύτερον τροπάριον τῶν Αἵνων τῶν Χριστουγέννων μὲ τρεῖς μικρὲς λιτές καὶ ἀπλὲς φράσεις ἀνυμνεῖ τὸ μέγα τῆς σωτηρίας μας γεγονός. *«Ὁ Πατὴρ ἡυδόκησεν, ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἡ Παρθένος ἔτεκε Θεὸν ἐνανθρωπήσαντα. Ἀστὴρ μηνύει· Μάγοι προσκυνοῦσι· Ποιμένες θαυμάζουσι· καὶ ἡ κτίσις ἀγάλλεται»*. Ὁ Θεός-Λόγος, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἔγινεν ἄνθρωπος καί, Θεὸς ὢν, ἐγεννήθη ὡς ἄνθρωπος ἐκ τῆς ἀγίας Παρθένου, γιὰ νὰ σώσει τὸν πεσόντα στὴν ἄβυσσον τῆς ἀπωλείας ἄνθρωπον. Ἀλλὰ τοῦτο ὑπῆρξεν ἡ προαιώνιος βουλὴ καὶ εὐδοκία τοῦ Πατρός. Ὁ Θεὸς Πατὴρ εἶδε κυλιόμενον καὶ πνιγόμενον στὰ πάθη καὶ τὴν ἐνοχὴν του τὸν ἄνθρωπον, ὁ Πατὴρ τὸν εὐσπλαγχνίσθη τὸν ἁμαρτωλόν, ὁ Πατὴρ ἐπόνεσε τὸν παραβάτην καὶ ἔνοχον καὶ ὁ Πατὴρ στὴν ἄπειρή του φιλανθρωπία καὶ ἀγάπη ἀπεφάσισε νὰ σώσει τὸν ἄνθρωπον καὶ *«ὁ Πατὴρ ἀπέσταλκε τὸν υἱὸν σωτῆρα τοῦ κόσμου»*!

Ὁ Υἱὸς πάλιν ἔκαμε τὴν συγκατάβασιν αὐτήν, γιὰ νὰ ἐκπληρώσει τὸ θέλημα καὶ τὴν εὐδοκίαν τοῦ Πατρός του. Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο. Καὶ ὁ Θεός-Λόγος γεννᾶται ὡς ἄνθρωπος μέσα στὸ Σπήλαιο καὶ ὡς ὁ πᾶμπτωχος τῶν ἀνθρώπων ἀνακλίνεται εἰς τὴν Φάτνην. Ὅμως παρὰ τὴν πτωχείαν τῆς

συγκαταβάσεώς του, κινούνται ἅγιοι Ἄγγελοι καὶ εὐλαβεῖς ἄνθρωποι, Ἀστήρ καὶ Μάγοι καὶ Ποιμένες γιὰ νὰ ὑμνήσουν τὴν εὐδοκίαν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ τὴν συγκατάβασιν.

* * * * *

«Ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο». Τὸ εἶπαμε θαῦμα, μυστήριον, μέγα θαῦμα καὶ ἀνερμήνευτον μυστήριον. Τὸ μέγα καὶ μοναδικὸν στὸ εἶδος τοῦ θαῦμα τῆς θείας ἀγαθότητος καὶ δυνάμεως καὶ σοφίας θαῦμα. Καὶ βέβαια τὸ νὰ γίνῃ ὁ Θεὸς ἄνθρωπος, δηλαδή νὰ γίνῃ ὁ ἄπειρος πεπερασμένος, ὁ παντοδύναμος ἀδύνατος, ὁ πλούσιος πτωχός, ὁ παντέλειος Θεὸς ποὺ δὲν ἔχει ἀνάγκην οὐδενός, ἄνθρωπος ποὺ ἔχει τοῦ κόσμου τίς ἀνάγκες καὶ χρειάζεται καὶ νὰ τρώγῃ καὶ νὰ πίνει γιὰ νὰ συντηρεῖται, νὰ κοιμᾶται γιὰ νὰ ἀναπαύεται, εἶναι μυστήριον καὶ θαῦμα. Καὶ νὰ εἶναι ὁ ἴδιος συγχρόνως καὶ τὴν αὐτὴν ὥραν καὶ στιγμὴν καὶ στὸν Οὐρανὸν καὶ στὴν γῆν, καὶ περιορισμένος στὸ Σπήλαιον καὶ τὴν Φάτνην, ἀλλὰ καὶ πανταχοῦ παρών, καὶ πτωχός καὶ πλούσιος, καὶ ἀδύνατον νήπιον καὶ παντοδύναμος Κύριος, καὶ πάνσοφος καὶ παντογνώστης, ἀλλὰ καὶ ἀγνοῶν πολλὰ πράγματα, τοῦτο τὸ μυστήριον τὸ ἀκατάληπτον, τοῦτο τὸ θαῦμα τὸ ἀνεξερεῦνητον εἶναι ἔργον τῆς θείας ἀγαθότητος καὶ δυνάμεως καὶ σοφίας. Δηλαδή, χρειαζόταν ἡ θεία ἀγαθότης καὶ εὐσπλαγχνία, ἐχρειάζετο ἡ θεία δύναμις καὶ Χάρις, χρειαζόταν ἡ θεία γνῶσις καὶ σοφία γιὰ νὰ τὸ δημιουργήσῃ τοῦτο τὸ θαῦμα. Νὰ βρεῖ αὐτὸν τὸν συνδυασμὸν καὶ μέ τὸν τρόπο αὐτό νὰ συνδυάσῃ τὰ πράγματα καὶ νὰ κάμῃ τὸν Θεὸν ἄνθρωπον, ἓνα Θεανδρικὸν πρόσωπον, αἴρον τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. Νὰ ἐξαποστείλῃ τὸν Θεὸν στὴν γῆν. Νὰ παρουσιάσῃ τὸν Θεὸν ἀπὸ τὴν Φάτνην, νὰ τὸν παρουσιάσῃ φτωχὸν καὶ γυμνόν καὶ ἔρημον, ἀλλὰ καὶ ὑμνούμενον καὶ δοξαζόμενον ὑπὸ οὐρανίου στρατιᾶς Ἀγγέλων καὶ

Ἄρχαγγέλων. Πράγματι «ὁ Πατὴρ ἡυδόκησεν, ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἡ Παρθένος ἔτεκε Θεὸν ἐνανθρωπήσαντα».

* * * * *

Ἑορτή, ἑορτὴ καὶ πανήγυρις· μεγίστη, παμμεγίστη ἑορτὴ καὶ πανήγυρις. Ἑορτὴ καὶ πανήγυρις τῆς θείας εὐδοκίας καὶ τῆς θείας συγκαταβάσεως καὶ τῆς θείας πράγματι σωτηρίας, ἀφοῦ τὴν σωτηρίαν καὶ λύτρωσιν μᾶς ἐπρόσφερεν ἡ εὐδοκία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ ἡ συγκατάβασις, ἀφοῦ «λύτρωσιν ἀπέστειλε Κύριος τῷ λαῷ αὐτοῦ», καὶ ἀφοῦ «ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὃς ἐστι Χριστὸς Κύριος», ὁ Θεὸς Λόγος τοῦ προανάρχου Πατρὸς. Καὶ σήμερον ἑορτάζοντες τὴν κατὰ σάρκα Γέννησιν τοῦ Σωτῆρος μας καὶ ἀγαλλόμενοι γιὰ τὴν λύτρωσιν, τὴν ὁποίαν μᾶς ἀπέστειλεν ὁ Κύριος, ἐκ βάθους ψυχῆς ἃς εὐχαριστήσουμε τὸν Θεὸν ποὺ μᾶς ἔδειξεν αὐτὴν τὴν εὐδοκίαν, ἃς προσκυνήσουμε τὸν Υἱὸν ποὺ ἦλθε καὶ μᾶς ἔσωσεν, ἃς ὑμνήσουμε καὶ τὴν Παναγίαν Παρθένον ποὺ στάθηκε τὸ ἄξιον ὄργανον τῆς θείας βουλῆς καὶ εὐδοκίας, γιὰ νὰ ἔχουμε μεταξύ μας τὸν Θεάνθρωπον Λυτρωτὴν μας. Δόξα, λοιπὸν, ἐγκάρδιος καὶ προσκύνησις καὶ λατρεία στὸν Πανάγαθον καὶ φιλόανθρωπον Θεόν, «δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

* * * * *

Δ . ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ

«ΕΓΕΝΝΗΘΗΣ, ΧΡΙΣΤΕ ΜΑΣ»

Ἑγεννήθης, Κύριε. Δὲν ἐστάθης μακρὰ μας καὶ δὲν μᾶς ἄφησες μόνους νὰ χαροπαλαίωμεν μέσα στὸ σκότος τῆς πλάνης καὶ ἀμαρτίας. Δὲν μᾶς ἄφησες. Μᾶς ἐλυπήθης, μᾶς ἐπόνεσες καὶ μᾶς ἦλθες. Ἦλθες κοντά μας. Ἦλθες νὰ ζήσεις μαζί μας. Ἦλθες καὶ ἔγινες ὁμοιὸς μας, ἄνθρωπος ἀληθινός

Θεάνθρωπος Κύριος, καὶ μᾶς ἄνοιξες, Σὺ ὁ ἀναμάρτητος Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, τὸν δρόμον τοῦ Οὐρανοῦ. Τί μεγάλη ἡ ἀγάπη σου! Πόσον ἀπροσμέτρητος ἡ εὐεργεσία Σου! Ἀλλά, Κύριε, τώρα βοήθησέ μας. Σὲ αὐτὸν τὸν δρόμον ποὺ μᾶς ἄνοιξες χειραγώγησέ μας. Στὴν ἐπίγειον πορείαν μας κατεύθυνέ μας. Μᾶς βλέπεις; Περπατοῦμε καὶ σκοντάφτουμε. Τόσον κακὸς εἶναι ὁ δρόμος τῆς ζωῆς μας καὶ τόσον μικρές οἱ δυνάμεις οἱ δικές μας. Χωρὶς ἐσένα τί νὰ κάνουμε; Χωρὶς τὴν βοήθειάν Σου, πῶς θὰ προχωρήσουμε; Χωρὶς τὴν συμπαράστασή Σου, πῶς θὰ φθάσουμε στὸ τέρμα, στὸν Οὐρανὸν τῆς Βασιλείας Σου; Μικρόν, θεῖον βρέφος, πιάσε μας μέ τὸ παντοδύναμον χέρι Σου καὶ ὁδήγησέ μας ἐκεῖ ὅπου μᾶς καλεῖς· στὴν μετάνοιαν τώρα καὶ τὴν σωτηρίαν ποὺ μᾶς παρέχει ἡ Ἐκκλησία Σου· στὴν χαράν καὶ στὴν δόξαν, ἔπειτα, ποὺ μᾶς προσφέρει ἡ Βασιλεία Σου. ὦ, Κύριε, νεογέννητε Βασιλεῦ, προσκυνοῦμεν τὴν γέννησίν Σου καὶ δοξολογοῦμεν τὴν ἀγαθότητά Σου. Ἀλλ' ἔλα, ἔλα, Κύριε, νὰ γεννηθεῖς καὶ στίς καρδιές μας, γιὰ νὰ αἰσθανθοῦμε τὴν χάριν Σου καὶ νὰ ἐξασφαλίσουμε τὴν Βασιλείαν Σου.

ΜΕΡΟΣ Β

Στὸ δεύτερο (Β) μέρος θὰ ἀναφερθοῦμε στοὺς δύο ἄξονες τῆς προετοιμασίας μας γιὰ τὴν Δεσποτικὴ ἑορτή, ἥτοι τῆς ὁργανώσεως τῆς δημοσίας κοινῆς προσευχῆς στὴν Ἑνορία καὶ τῆς ποιμαντικῆς φροντίδας πρὸς τοὺς πιστοὺς, τηρουμένων ἀσφαλῶς καὶ τῶν ὑγιεινομικῶν μέτρων, ὅπως αὐτὰ ἔχουν ἀνακοινωθεῖ ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση.

1. Ὁργάνωση τῆς δημοσίας κοινῆς προσευχῆς

α'. Οἱ Ἱερές Ἀκολουθίες

«Πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω»

(Πρὸς Κορινθίους Α' ἰδ' , 40)

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι προσευχομένη κοινότητα. Οἱ πιστοὶ συνέρχονται, συγκεντρώνονται στοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς γιὰ νὰ λατρεύσουν τὸν Θεό. Γι' αὐτό καὶ οἱ Ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας θέσπισαν τὶς Ἱερές Ἀκολουθίες καὶ διεμόρφωσαν τὸν τρόπο διεξαγωγῆς τους. Ὡδη ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἔθεσε τὸν βασικότατο κανόνα ἐπιτελέσεως τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ *«Πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω»*.¹ Αὐτὸ σημαίνει ὅτι οἱ Ἱερές Ἀκολουθίες πρέπει νὰ τελοῦνται σύμφωνα μὲ τὸ ἥθος τῆς πνευματικότητος ποὺ διδάσκει τὸ ἱερὸ Εὐαγγέλιο μὲ ταπείνωση, μὲ εὐλάβεια, ἐφαρμόζοντας τὴν τάξη, ὅπως ἔχει διαμορφωθεῖ καὶ παροδοθεῖ μέχρι τὶς ἡμέρες μας. Τὸ περιεχόμενο τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν διέπεται ἀπὸ τὸν κανόνα: δοξολογία - εὐχαριστία - δέηση. Ὅλες οἱ προσευχές μας περιέχουν αὐτὰ τὰ τρία στοιχεῖα δοξολογία τοῦ Θεοῦ, ποὺ πρέπει νὰ γίνεται *«μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας»*,² εὐχαριστία γιὰ τὶς ἐνέργειές Του *«ὕπὲρ ὧν ἴσμεν καὶ ὧν οὐκ ἴσμεν»*, καὶ στήν ἱκεσία *«Σέ ὑμνοῦμεν, Σέ εὐλογοῦμεν, Σοὶ εὐχαριστοῦμεν Κύριε καὶ δεόμεθα σου ὁ Θεός ἡμῶν»* καθὼς καὶ στήν δέηση γιὰ τὰ αἰτήματά μας πρέπει νὰ προηγοῦνται τὰ πνευματικὰ καὶ νὰ ἀκολουθοῦν τὰ βιοτικά, στὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ συμπεριλαμβάνονται χαμερπῆ, ἐφάμαρτα καὶ αὐτονόητα κατὰ τὴ διακήρυξη τοῦ Κυρίου *«προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὧν χρεῖαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν. ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα*

¹ Κορινθίους Α' ιδ' , 40.

² Ἑβραίους ιβ' 28.

πάντα προστεθήσεται ὑμῖν»³ καὶ τὴν προτροπὴ τοῦ ἀποστόλου Παύλου «τὰ ἄνω φρονεῖτε, τὰ ἄνω ζητεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς».⁴

Τὸ «Τυπικόν» τῆς Ἐκκλησίας ἔχει καθορίσει καὶ τὴν «τάξιν» μὲ τὴν ὁποία θὰ τελεσθοῦν οἱ Ἱερὲς Ἀκολουθίες, ποὺ πρέπει νὰ σέβονται καὶ νὰ τηροῦν οἱ πάντες Ἱερεῖς, Ἱεροψάλτες καὶ λοιπά στελέχη.

Στὴν συνέχεια δίνουμε ἰδιαίτερες ὁδηγίες γιὰ τὴν τέλεση τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν τῶν ἑορτῶν τοῦ Ἁγίου Δωδεκαημέρου.

Ἰδιαιτέρως ἐπισημαίνουμε ὅτι στὴν Ἱερὰ Μητρόπολή μας τὰ Χριστούγεννα τελοῦμε δύο θεῖες Λειτουργίες λόγω τοῦ πολυπληθοῦς τῶν Ἑνοριῶν μας, τοῦ ἀστικοῦ χαρακτήρα τους καὶ τοῦ ρυθμοῦ ἢ τοῦ προγράμματος τῆς ζωῆς τῶν πιστῶν, χωρὶς νὰ ἐγκαταλείψουμε τὴν παράδοσή μας, δίνουμε τὴν δυνατότητα μὲ αὐτὲς τὶς διευθετήσεις ὅσους δυσκολεύονται, νὰ φιλοτιμηθοῦν νὰ συμμετάσχουν στὴν ἑορταστικὴ εὐχαριστηριακὴ σύναξη τῶν πιστῶν.

Σημειώνουμε ἐπεξηγηματικὰ τὸν λόγο γιὰ τὸν ὁποῖο ὁρίσθηκε ἡ Θεία Λειτουργία τῶν Χριστουγέννων νὰ τελεῖται πρὶν τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου. Ἡ θεολογία τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἀποσκοποῦσε στὴν καταπολέμηση τῆς εἰδωλολατρείας καὶ τῆς προσκυνήσεως τοῦ ἡλίου ὡς Θεοῦ, εἰσήγαγε τὴν ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων γιὰ νὰ λατρεύεται καὶ νὰ προσκυνεῖται ὁ νοητὸς Ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης⁵ δηλαδὴ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Ὅποῖος προϋπῆρχε τῆς

³ Ματθαίου στ' , 7-8.

⁴ Πρὸς Κολασσαεῖς γ' , 2.

⁵ Μαλαχίου δ' 2.

δημιουργίας τοῦ κτιστοῦ ἡλίου. Ὁ κτιστὸς ἡλῖος εἶναι δημιούργημα τοῦ Ἀκτίστου Ἡλίου, ὁ Ὅποῖος ὑπῆρχε προαιώνια. Γι' αὐτὸ ἡ Θεία Λειτουργία τελεῖται πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ κτιστοῦ ἡλίου.

Ἐνῷ διασώζουμε τὴν βαθύτατη ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας μας γιὰ τὴν προαιώνια ὕπαρξη τοῦ Θεοῦ Λόγου, συγκαταβαίνουμε καὶ στὴν ἀδυναμία ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀδυνατοῦν νὰ προσέλθουν «σκοτίας ἔτι οὕσης»⁶ στὴν Θεία Λειτουργία, τελοῦντες τὴν δεύτερη Θεία Λειτουργία.

Ὅπως ὁ Θεὸς μὲ τὸν λόγο Του «γεννηθήτω φῶς»⁷ διεχώρισε τὸ πρωτόγονο χάος καὶ σκότος, ἔτσι μὲ τὴν ἐνανθρώπηση τοῦ Υἱοῦ Του, ὁ Ὅποῖος εἶναι τὸ «φῶς τὸ ἀληθινὸ, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον»⁸ φώτισε καὶ ἔλαμψε μὲ τὴν θεογνωσία τὶς καρδιές καὶ τὸ νοῦ τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὸ ἀποστολικό: «Ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμπαι, ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ»⁹.

Πρόγραμμα ἑορταστικῆς περιόδου

17^{ης} Δεκεμβρίου- Χριστουγέννων 25.12.2024

Πρωτοχρονιάς 1.1.2025 καὶ Θεοφανίων 6.1.2025

16-17 Δεκεμβρίου, Δευτέρα - Τρίτη

⁶ Ἰωάννου κ' , 1.

⁷ Γενέσεως α' , 3.

⁸ Ἰωάννου α' 9.

⁹ Κορινθίους Β' δ' 6.

Μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Προφήτου Δανιήλ τοῦ ἐν Βαβυλώνι καί τῶν Ἁγίων Τριῶν Παίδων Ἀνανίου, Ἀζαρίου καί Μισαήλ τῶν ἐν καμίνῳ καί Ἁγίου Διονυσίου ἐπισκόπου Αἰγίνης τοῦ ἐν Ζακύνθῳ

Τό ἑσπέρας τῆς Δευτέρας τῆς 16ης θά τελεσθεῖ Μέγας Ἀρχιερατικός Ἑσπερινός στόν Μητροπολιτικό Ἱερό Ναό τοῦ Ἁγίου Νικολάου Καισαριανῆς ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῶν Προστατῶν μας Ἁγίου Ἐνδόξου Προφήτου Δανιήλ καί τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρός ἡμῶν Διονυσίου Ἐπισκόπου Αἰγίνης τοῦ ἐν Ζακύνθῳ.

Τό πρωῒ τῆς Τρίτης 17ης θά τελεσθεῖ στόν ἴδιο Ἱερό Ναό θεία Λειτουργία.

Μετά τήν θεία Λειτουργία θά δεχθοῦμε στά Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μας ὅσους ἐπιθυμοῦν νά μᾶς εὐχηθοῦν γιά τήν ὀνομαστική ἐορτή μας.

Τετάρτη 25η Δεκεμβρίου 2024 Χριστούγεννα

Ἡ Ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων τελεῖται φέτος σὲ ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος **Τετάρτη**.

1. Τὴν Κυριακὴ πρό τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως 22 Δεκεμβρίου 2024 θά τελεσθεῖ ὁ Ὅρθρος καί ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

2. Τὴν Τρίτη 24.12.2024 παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων θά τελεσθοῦν

α) ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου τῆς ἡμέρας

β) ἡ Ἀκολουθία τῶν Μεγάλων καί Βασιλικῶν Ὁρῶν

γ) Ὁ Ἑσπερινός τῆς ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων

δ) ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

ε) **Τό ἑσπέρας** στὸν Μητροπολικὸ Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Καισαριανῆς, θὰ τελεσθεῖ ἡ καθιερωμένη Ἀκολουθία τοῦ Πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ τῶν Χριστουγέννων, μὲ τὴν συμμετοχὴ ὅλων τῶν Κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας, Πρεσβυτέρων καί Διακόνων.

Ὁμιλητὴ ὀρίζουμε τὸν Αἰδεσιμολογιώτατο Πρωτοπρεσβύτερο κ. Παναγιώτη Καλάβρια, Ἐφημέριο τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Καισαριανῆς

3. Ἀνήμερα τὰ Χριστούγεννα Τετάρτη 25 Δεκεμβρίου 2024 θὰ τελεσθοῦν δύο θεῖες Λειτουργίες, τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

Ἡ πρώτη, ὅπως προβλέπεται ἀπὸ τὸ Τυπικὸ 5-8.30 π.μ. καί ἡ δεύτερη 9-10.30 π.μ.

4. Τὴν Πέμπτη 26.12.2024 θὰ τελεσθεῖ ἡ Ἀκολουθία κατὰ τὴν προβλεπομένη διάταξη ἐκ τοῦ Τυπικοῦ.

Τετάρτη 1η Ἰανουαρίου 2025 Πρωτοχρονιά

1. Τό ἑσπέρας τῆς 31ης Δεκεμβρίου θὰ τελέσουμε τὸν Πανηγυρικὸ Ἑσπερινὸ τῆς ἐορτῆς τοῦ Μεγάλου Βασιλείου στὸν Κοιμητηριακὸ Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Βασιλείου τοῦ Κοιμητηρίου τοῦ Δήμου Βύρωνος

2. Τὴν Πρωτοχρονιά, 1 Ἰανουαρίου 2025 μετὰ τὴν Θεία Λειτουργία θὰ τελεσθεῖ ἡ Δοξολογία γιὰ τὴν εἴσοδο μας στό νέο ἔτος 2025.

3. Στὴν συνέχεια, ὅπως συνηθίζεται ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως (1974), θὰ τελέσουμε στὸν Μητροπολιτικὸ Ἱερὸ Ναὸ στὶς 12 τὸ μεσημέρι τὴν **Ἀκολουθία τῆς κοπῆς τῆς Βασιλόπιτας** γιὰ νὰ ἀπευθύνουμε τὶς πατρικὲς εὐχὲς μας στοὺς Κληρικοὺς καὶ στὶς οἰκογένειές τους, στοὺς Ὑπάρχοντες τῶν πόλεων μας, στὰ στελέχη τῶν Ἑνοριῶν, στοὺς διάφορους τομεῖς τῆς διακονίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας καὶ ὁ ὅλους τοὺς πιστοὺς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ποὺ θὰ προσέλθουν.

Ὅφειλετε ἐπομένως ὁ καθένας ὑπεύθυνος νὰ ἐνημερώσει τοὺς ἄμεσους συνεργάτες του καὶ νὰ προσέλθουν στὴν ἐορταστικὴ ἐκδήλωση.

*

Δευτέρα 6ῃ Ἰανουαρίου 2025 Θεοφάνεια

1. Τὴν Παρασκευὴ 3 Ἰανουαρίου 2025 Προεόρτια τῶν Φώτων θὰ τελεσθεῖ ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου τῆς 3 Ἰανουαρίου 2025, τῶν Μεγάλων καὶ Βασιλικῶν Ὡρῶν τῶν Θεοφανείων. **Δέν τελεῖται Θεία Λειτουργία.**

2. Τὸ Σάββατο πρὸ τῶν Φώτων 4 Ἰανουαρίου 2025 τὸ πρωῒ θὰ τελεσθεῖ ὁ Ὁρθρος καὶ ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

3. Τήν Κυριακή παραμονή τῶν Φώτων 5 Ἰανουαρίου 2025 θά τελεσθεῖ ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου καί ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἀγιασμοῦ.

Τό ἑσπέρας στήν Ἱερὰ Μητρόπολή μας θά τελέσουμε τήν Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ, σύμφωνα μέ τό Τυπικό, εἰδικῶς στόν Μητροπολιτικό Ἱερὸ Ναὸ τοῦ ἁγίου Νικολάου Καισαριανῆς **στὶς 6 μ.μ.** στόν ὁποῖο θά προσέλθετε ἅπαντες, Πρεσβύτεροι καί Διάκονοι.

Ὁμιλητὴ ὀρίζουμε τόν Αἰδεσιμολογιώτατο Πρωτοπρεσβύτερο κ. Χρήστο Μπάρδη, Ἐφημέριο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος Βύρωνος.

Κατὰ τὴν παραμονή Κυριακὴ τῆς ἑορτῆς τῶν Θεοφανείων 5 Ἰανουαρίου 2025, ὅπως συνηθίζεται, θά ἐξέλθετε νὰ ἐπισκεφθεῖτε τὶς οἰκίες γιὰ νὰ τὶς ἀγιάσετε. Προτρέπουμε ὅλους νὰ μὴ ραθυμήσετε, νὰ μὴν ἀθυμήσετε, ἀλλὰ νὰ ἀνταποκριθῆτε στήν ὑποχρέωση αὐτὴ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν θὰ σᾶς δώσουν φιλοδώρημα. Δῶρο στοὺς πιστοὺς εἶναι ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ φωτισμός.

4. Τὴν Δευτέρα 6.1.2025 θά τελεσθεῖ ὁ Ὅρθρος, ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου καθὼς καί ἡ Ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Ἀγιασμοῦ.

*** * * * ***

β . Κατάρτιση τῶν Συνεργατῶν

Γιὰ τὴν τέλεση τῆς θείας λατρείας εἶναι ἀναγκαῖοι καὶ οἱ Συνεργάτες ποὺ διακονοῦν στόν Ἱερὸ Ναό, ὁ καθένας γιὰ τὴν ἐργασία του.

Εἶναι ἀπαραίτητο νὰ διδάξετε ὅλους τοὺς Συνεργάτες σας στὴν Ἑνορία πῶς πρέπει νὰ ἀσκοῦν τὴν διακονία τους, ὅπως προτρέπει ὁ ἀπόστολος Παῦλος: *«Νὰ συμπεριφέρεται κανεὶς στὸν οἶκο τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι ἡ Ἐκκλησία τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ὁ στύλος καὶ τὸ θεμέλιο τῆς ἀλήθειας»*.¹⁰

Ἱεροψάλτες

Πρῶτοι Συνεργάτες, οἱ Ἱεροψάλτες στοὺς ὁποίους πρέπει νὰ συστήσετε νὰ τηροῦν τὶς διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ, νὰ μὴ αὐθαιρετοῦν, νὰ μὴ χρησιμοποιοῦν τὸ ἀναλόγιο γιὰ νὰ προβληθοῦν, ἀλλὰ μὲ ταπείνωση καὶ συναίσθηση τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ νὰ ἐπιτελοῦν τὴν διακονία τους γιὰ νὰ *«λατρεύωμεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας»*.¹¹

Οἱ Ἱερὲς Ἀκολουθίες τῶν ἑορτῶν περιλαμβάνουν ὕμνους καὶ ἀναγνώσματα, ποὺ στὸ καθένα περιέχεται μία διδασκαλία γιὰ τὸ ἐορταζόμενο πρόσωπο καὶ γεγονός.

Γι' αὐτὸ πρέπει εἴτε νὰ ψάλλονται εἴτε νὰ διαβάζονται μὲ προσοχή καὶ νὰ ἀποδίδεται τὸ νόημά τους.

*

Ἐκκλησιαστικοὶ Σύμβουλοι

Ἐπόμενοι Συνεργάτες οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ Ἐπίτροποι. Καὶ αὐτοὶ πρέπει νὰ ἐκπαιδευθοῦν γιὰ τὰ καθήκοντά τους, ποὺ εἶναι οὐσιαστικὰ καὶ συμβάλλουν στὴν εὐρυθμὴ τέλεση τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν. Ὅφειλετε νὰ τοὺς ἐνημερώσετε γιὰ ὅλα τὰ θέματα καὶ ἐκεῖνοι μὲ

¹⁰ Τιμόθεον Α' γ' 15.

¹¹ Ἑβραίους ιβ' 28.

ὑπακοή, καλή διάθεση, προθυμία καὶ σεβασμὸ νὰ ἐπιτελοῦν τὸ ἔργο τους.

Οἱ Ἐπίτροποι ἐπιβάλλουν τὴν τάξιν στὴν Ἱερὰ Ἀκολουθία. Διευκολύνουν τοὺς πιστοὺς στὸν Ἱερὸ Ναό. Διευθετοῦν τὰ ζητήματα χωρὶς νὰ θορυβοῦν. Ἐξηγοῦν μὲ εὐγένεια. Ἐπιλαμβάνονται ὅλων τῶν θεμάτων, ὥστε οἱ Πρεσβύτεροι καὶ οἱ Διάκονοι νὰ ἐπιτελοῦν ἀπερίσπαστοι τὰ καθήκοντά τους στὴν σύναξιν τῶν πιστῶν.

Ἡ πρόληψιν τῶν θορύβων καὶ ἀταξιῶν ποὺ ταρασσούν τοὺς προσευχόμενους εἶναι ἀποκλειστικὸ καθῆκον τους. Ἰδιαιτέρως ἐφιστᾶται ἡ προσοχή σας γιὰ νὰ λάβετε τὰ ἀπαραίτητα μέτρα, ὥστε νὰ μὴ προκαλεῖται θόρυβος ἀπὸ πιεστικούς, ἀνυπόμονους καὶ βιαστικούς κατὰ τὴν μετάδοσιν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Ἐπίσης ὀφείλετε νὰ ἐπιβάλλετε τάξιν καὶ στὸ Ἱερὸ Βῆμα. Αὐτὸς ὁ θόρυβος εἶναι κατὰ πάντα ἀδικαιολόγητος καὶ σκανδαλίζει τοὺς πιστούς.

*

Λοιποὶ Συνεργάτες

Πέρα ἀπὸ αὐτὰ καὶ οἱ λοιποὶ Συνεργάτες τῆς Ἑνορίας πρέπει νὰ ἐνημερωθοῦν γιὰ τὰ καθήκοντά τους, ὥστε εἰ δυνατόν, κανένα ἀπρόοπτο καὶ ἀπρογραμματίστο νὰ μὴ σᾶς ἐκθέσει.

Δὲν ἀγνοεῖτε ἀσφαλῶς, ὅτι αὐτὲς τὶς ἡμέρες θὰ προσέλθουν στὶς Ἱερὰς Ἀκολουθίας καὶ πιστοί, οἱ ὁποῖοι ἐκκλησιάζονται μία ἢ δύο φορές τὸ χρόνο. Αὐτοὶ δὲν γνωρίζουν. Πρέπει κάποιος νὰ τοὺς

ὕποδείξει τὰ δέοντα γιὰ νὰ μὴ στενοχωρηθοῦν καὶ νὰ μὴ σᾶς στενοχωρήσουν.

γ'. Εὐπρεπισμὸς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Μετὰ τὴν ἐκπαίδευση τῶν Συνεργατῶν ἐπιβάλλεται νὰ φροντίσετε τὴν καθαριότητα καὶ εὐπρέπεια τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ. Δὲν πρέπει νὰ ἐπιδεικνύονται οὔτε ὑπερβολές οὔτε ἀδιαφορία.

Σὲ παλαιότερες Ἐγκυκλίους μας ἔχουμε ἐπιστήσει τὴν προσοχὴ ὅλων, ὥστε οἱ πολυέλαιοι, τὰ καλύμματα, τὰ ἱερὰ σκεύη καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ τῆς θείας λατρείας νὰ εἶναι καθαρά.

Στὴν ἐνότητα αὕτῃ συμπεριλαμβάνεται καὶ ὁ συντονισμὸς, ἡ σωστὴ ρύθμιση καὶ καλὴ χρῆση τῶν μικροφωνικῶν ἐγκαταστάσεων. Γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ ὑπενθυμίζουμε τὰ ὑπ' ἀριθμὸ Φ.1/4/591/8.7.2003 καὶ Φ.1/4/872/4.9.2008 Ἐγκύκλια Σημειώματά μας.

* * * * *

2. Ποιμαντικὴ φροντίδα

α'. Ἡ πνευματικὴ προετοιμασία τῶν πιστῶν

γιὰ τὴν συμμετοχὴ τους στὴν ἐορτὴ τῆς Ἐκκλησίας

Ἀπαραιτήτως ὑποχρεούμεθα νὰ προετοιμάσουμε τοὺς πιστοὺς κατάλληλα νὰ ἐκκλησιασθοῦν καὶ νὰ δοξολογήσουν τὸν Θεὸ γιὰ τὰ ἀγαθὰ ποὺ χάρισε στὸ γένος τῶν ἀνθρώπων μὲ τὴν ἐνσάρκωση τοῦ Υἱοῦ Του.

Ἐπάρχουν κατάλληλα βοηθήματα ποὺ μπορεῖτε νὰ τὰ συμβουλευθεῖτε. Στὴν πνευματικὴ προετοιμασία περιλαμβάνεται ἡ

καλλιέργεια τῶν πιστῶν γιὰ νὰ συμμετάσχουν στὶς Ἱερὲς Ἀκολουθίες, ἡ προσέλευση στὰ ἅγια Μυστήρια· τὴν ἱερὰ ἐξομολόγηση καὶ τὴν θεία Μετάληψη τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, ἡ συμφιλίωση πρὸς ὅλους, ἡ προσευχή, ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν νέκρωση τῶν παθῶν, ἡ ἄσκηση τῶν ἀρετῶν, ἡ ζωὴ τῆς πίστεως καὶ τῆς εὐσέβειας.

Ἡ συμμετοχὴ στὰ Ἅγια Μυστήρια καὶ ὁ προσωπικὸς ἀγώνας ἐνώνουν προσωπικά, λυτρωτικά τὸν πιστὸ μὲ τὸν Σαρκωθέντα Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, ἐφόσον τὰ πάντα στὴν Ἐκκλησίᾳ πρὸς αὐτὸ τὸν σκοπὸ συντελοῦν κατὰ τὴν ἀποστολικὴ διδασκαλία: *«Ἔρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ συμπολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ, ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ»*.¹²

Ἡ ἀνάλυση τῶν ἀναγνωσμάτων ποὺ ἀναφέρονται στὸ «μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον»¹³ εἶναι ἓνα ὠραῖο καὶ ἐποικοδομητικὸ θέμα, τὸ ὁποῖο συνιστοῦμε νὰ παρουσιάσετε στὶς διαλέξεις καὶ στὶς κατηχητικὲς ὁμιλίες σας γιὰ τὴν πνευματικὴ καλλιέργεια τῶν πιστῶν, ὥστε νὰ ἀποκτήσουν τὴν γνώση τοῦ μυστηρίου τῆς σωτηρίας μας. Ἰδιαίτερη μέριμνα νὰ ἐπιδείξετε γιὰ τὸν ἐκκλησιασμὸ τῶν μαθητῶν. Εἶναι μία ἀκόμη καλὴ εὐκαιρία καὶ δυνατότητα, ἡ ὁποία προσφέρεται γιὰ νὰ τὴν ἀξιοποιήσουμε ποιμαντικά.

Γιὰ τὴν προετοιμασίᾳ τῶν πιστῶν ἀξιοποιήσατε καὶ κάθε εὐκαιρία τῶν κατ' οἶκον ἐπισκέψεων, γιὰ τὴν τέλεση Ἱερῶν Μυστηρίων καὶ Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν. Μὴ περιορίζεσθε στὴν τέλεση τῆς Ἱερᾶς

¹² Ἐφεσίους β' 19-20.

¹³ Τιμόθεον Α' γ' 16.

Ἀκολουθίας. Ἐπωφεληθεῖτε γιὰ νὰ μιλήσετε γιὰ τὶς ἡμέρες, γιὰ τὴν σημασία τους, προσφέρετε ἓνα ἐποικοδομητικὸ βιβλίο. Ἀναφερθεῖτε στὴν ἀνάγκη συμμετοχῆς στὰ ἀγιώτατα Μυστήρια.

β . Μηνύματα

Συνημμένως στὴν παροῦσα ἀποστέλλουμε τὰ Μηνύματα γιὰ τὰ Χριστούγεννα 2024 καὶ τὴν Πρωτοχρονιά 2025 προκειμένου νὰ ἀναγνωστοῦν κατὰ τὴν ἀπόλυση τῆς θείας Λειτουργίας τῆς 25ης Δεκεμβρίου 2024 καὶ 1ης Ἰανουαρίου 2025.

δ . Ἐκκλησιασμός Σχολείων

Ἐπειδὴ μερικὰ Σχολεῖα προγραμματίζουν τὸν ἐκκλησιασμό τῶν μαθητῶν πρὶν τὶς διακοπὲς τῶν Χριστουγέννων, συνιστοῦμε, μὲ πρωτοβουλία σας, νὰ ἐπικοινωνήσετε ἐγκαίρως μὲ τὶς Ἐκπαιδευτικὲς Ἀρχές, ὥστε νὰ ρυθμίσετε τὸν ἐκκλησιασμό τῶν μαθητῶν, ἐνημερώνοντάς τους γιὰ τὸ πότε μποροῦν νὰ ἐκκλησιασθοῦν τὰ παιδιὰ καὶ νὰ κοινωνήσουν.

έ . Θεολογικὰ καὶ Ἑορταστικὰ Κείμενα

Γιὰ τὴν πνευματικὴ κατάρτισή σας συνημμένως ἀποστέλλουμε κείμενα ποὺ ἀναλύουν θεολογικὰ τὸ νόημα τῶν ἑορτῶν τοῦ Δωδεκαημέρου (Χριστουγέννων, Περιτομῆς τοῦ Κυρίου, Θεοφανείων).

στ . Διανομὴ Φυλλαδίων, βιβλιδαρίων καὶ λοιπῶν ἐντύπων

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολή μας θὰ ἐκδώσει γιὰ νὰ διανεμηθοῦν στοὺς πιστοὺς ἀπὸ τὸ παγκάρι τὰ ἐξῆς τὰ Μηνύματά μας γιὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ τὴν Πρωτοχρονιά.

ζ . Εύχες στοὺς συνεργάτες σας

Μὴ παραλήψετε νὰ εὐχηθεῖτε γιὰ τὶς ἐορτὲς στοὺς Συνεργάτες καὶ σὲ ὅλα τὰ Στελέχη τῆς Ἑνορίας σας.

* * * * *

3. «Ἑρνος Ἀγάπης 2024»

Τὰ Χριστούγεννα εἶναι ἐορτὴ πανσεβάσμιος, ἐορτὴ ἀγάπης καὶ κοινωνίας τῶν ἀνθρώπων. Οἱ ἐορτὲς μᾶς ἐνώνουν καὶ φανερώνουν τὴν ἐν Χριστῷ ἀδελφότητά μας.

Γι' αὐτὸ διοργανώνουμε τὴν φιλανθρωπία τῆς Ἑνορίας, ὥστε νὰ προσφέρουμε ἀγάπη, στοργή, πρόνοια καὶ βοήθεια σὲ ὅσους ἔχουν ἀνάγκη.

Ὁ «Ἑρνος τῆς Ἀγάπης» προορίζεται γιὰ νὰ συγκεντρώσουμε χρήματα, γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτό.

Στὴν περίοδο τῆς δοκιμασίας τῶν ἀδελφῶν συνανθρώπων μας ἔχουν ἐφαρμογὴ οἱ προφητικοὶ λόγοι:

*«Διάθρυπτε πεινῶντι τὸν ἄρτον σου καὶ πτωχοὺς ἀστέγους εἰσάγε εἰς τὸν οἶκόν σου. ἐὰν ἴδῃς γυμνόν, περίβαλε, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκείων τοῦ σπέρματός σου οὐχ ὑπερόψει... καὶ δῶς πεινῶντι τὸν ἄρτον ἐκ ψυχῆς σου καὶ ψυχὴν τεταπεινωμένην ἐμπλήσης, τότε ἀνατελεῖ ἐν τῷ σκότει τὸ φῶς σου, καὶ τὸ σκότος σου ὡς μεσημβρία. καὶ ἔσται ὁ Θεός σου μετὰ σοῦ διαπαντός».*¹⁴

¹⁴ Ἡσαΐου νή , 7, 10-11.

Για τὴν διακονία αὐτὴ ἔχουμε δώσει ὁδηγίες μὲ τὸ ὑπ' ἀριθμὸν Φ.1/4/480/08.10.2024 Ἐγκύκλιο Σημείωμά μας καὶ μὲ τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 305 (Φ.1/3/478/08.10.2024 Ἐγκύκλιό μας.

Διανομὴ δεμάτων μὲ τρόφιμα

Ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὶς Ἑνορίες θὰ διανεμηθοῦν, ὅπως τὰ παρελθόντα ἔτη, μαγειρευμένο φαγητό, δέματα μὲ τρόφιμα καὶ χρηματικὰ βοηθήματα.

Αὐτὸ τὸ καθήκον μᾶς ὑπενθυμίζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφοντας:

«Τῆς δὲ εὐποιΐας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεός».¹⁵

Δισκοφορίες

Ὑπενθυμίζουμε ὅτι κατὰ τὴν περίοδο τῶν ἑορτῶν θὰ διεξαχθοῦν δισκοφορίες ὡς ἑξῆς, ὅπως ἀναφέρονται στὸ ὑπ' ἀριθμὸν **Φ.1/4/553/19.11.2024** Ἐγκύκλιο Σημείωμά μας.

Ἐνημερωτικὰ ἀναφέρουμε ὅτι θὰ διεξαχθοῦν στίς ἡμερομηνίες

α) Τὴν Κυριακὴ 1 Δεκεμβρίου 2024- Ὑπὲρ τοῦ «Κεντρικοῦ Ταμείου Φιλανθρωπίας»

β) Τὴν Κυριακὴ τῶν Προπατόρων 15 Δεκεμβρίου 2024,

δ) Τὴν Κυριακὴ πρό τῶν Χριστουγέννων 22 Δεκεμβρίου 2024,

ε) Τὴν Τετάρτη τῶν Χριστουγέννων 25 Δεκεμβρίου 2024,

στ) Τὴν Τετάρτη τῆς Πρωτοχρονιάς 01 Ἰανουαρίου 2025 καὶ

ζ) Τὴν Κυριακὴ πρό τῶν Φώτων 5 Ἰανουαρίου 2025

η) Τὴ Δευτέρα τῶν Θεοφανείων 06 Ἰανουαρίου 2025.

¹⁵ Ἑβραίους ιγ , 16.

4. Οἱ ποιμαντικές Ἐγκύκλιοί μας τῆς περιόδου

Ὑπενθυμίζουμε καὶ τὶς σχετικὲς Ἐγκυκλίους μας τῶν προηγουμένων ἐτῶν γιὰ τὴν ἄσκηση τῆς διακονίας μας αὐτὴ τὴν περίοδο.

10 (Φ.1/3/764) 14.12.2000	19 (Φ.1/3/952) 10.12.2001
25 (Φ.1/3/1063) 29.11.2002	32 (Φ.1/3/1065) 19.11.2003
43 (Φ.1/3/1402) 1.12.2004	54 (Φ.1/3/1285) 21.11.2005
64 (Φ.1/3/1423) 16.11.2006	72 (Φ.1/3/1165) 20.11.2007
84 (Φ.1/3/1192) 18.11.2008	96 (Φ.1/3/990) 25.11.2009
107 (Φ.1/3/1343) 129.11.2010	117 (Φ.1/3/1537) 9.12.2011
127 (Φ.1/3/1310) 3.12.2012	137 (Φ.1/3/1202) 25.11.2013
147 (Φ.1/3/1081) 19.11.2014	156 (Φ.1/3/912) 9.11.2015
168 (Φ.1/3/947) 1.12 2016	180 (Φ.1/3/945) 27.11.2017
193 (Φ.1/3/1003) 27.11.2018	212 (Φ.1/3/847) 15.11.2019
234 (Φ.1/3/693) 05.11.2020	253 (Φ.1/3/735) 15.11.2021
269 (Φ.1/3/625) 15.11.2022	284 (Φ.1/3/590) 20.11.2024

Ἀγαπητοὶ Πατέρες καὶ Ἀδελφοί

Εὐχόμαστε νὰ ἐορτάσουμε θεαρέστως καὶ εὐσεβοφρόνως τὶς ἅγιες ἐορτὲς τῆς τοῦ Υἱοῦ Θεοῦ ἐν σαρκὶ ἐπιφανείας, προσφέροντες στὸν ἐν σπηλαίῳ γεννηθέντα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν πίστη, προσκύνηση, εὐχαριστήριον ὕμνο, δοξολογία, ὁμολογία, μαρτυρία, βίο ἔνθεο, ὑπομονὴ στὶς θλίψεις, μακροθυμία, ἀγάπη καὶ μετάνοια.

Μετὰ πατρικῶν καὶ ἐορτίων εὐχῶν

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ Δανιήλ

